

Penstemon serrulatus

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/etymologie

De geslachtsnaam *Penstemon* is, net als bij andere soorten in dit geslacht, afgeleid van de Griekse woorden *penta* ('vijf') en *stemon* ('meeldraad'), verwijzend naar de vijfde, steriele meeldraad (*staminode*) die vaak harig is. Dit heeft geleid tot de algemene Engelse naam 'beardtongue' en de Nederlandse naam 'slangenkop' of 'schildpadbloem' (laatste is een minder specifieke naam). De soortaanduiding *serrulatus* is afkomstig uit het Latijn en betekent 'fijn gezaagd' of 'klein getand', wat duidt op de scherp gezaagde bladranden, een kenmerk dat deze soort onderscheidt.

Taxonomie

Penstemon serrulatus is een soort die oorspronkelijk werd beschreven door Menzies en later door Sm. (Smith). Het behoort tot het geslacht dat voornamelijk in Noord-Amerika voorkomt.

- Rijk: Plantae
- Orde: Lamiales
- Familie: Plantaginaceae (Weegbreefamilie, vroeger Scrophulariaceae)
- Geslacht: *Penstemon*
- Soort: *P. serrulatus*

Synoniemen

Een veelvoorkomend synoniem voor deze soort is *Penstemon diffusus*. De plant is ook bekend onder de algemene Noord-Amerikaanse namen 'Serrulate Penstemon', 'Cascade Penstemon' of 'Coast Penstemon', verwijzend naar zijn verspreidingsgebied langs de Cascade Range en de kust.

Variëteiten en cultivars

Er zijn weinig specifiek benoemde variëteiten of cultivars van de soort *P. serrulatus* in de algemene handel, in tegenstelling tot de veel gekweekte hybride *Penstemon* soorten. De soort wordt meestal in zijn botanische vorm gekweekt. Eventuele lokale aanpassingen worden vaak behandeld als ecotypes in plaats van formele cultivars.

Familie

Penstemon serrulatus behoort tot de familie Plantaginaceae, de Weegbreefamilie. Dit geslacht werd in het verleden geplaatst onder de familie Scrophulariaceae (Helmkruidfamilie), maar recente fylogenetische studies hebben een herindeling naar de Plantaginaceae vastgesteld.

Hoogte

Deze vaste plant heeft meerdere onvertakte stengels die oprijzen uit een enigszins houtige basis. De volwassen hoogte ligt meestal tussen de 40 en 75 centimeter, met een gemiddelde rond de 50 centimeter.

Bloemkleur

De bloemen zijn buisvormig en staan in één tot meerdere kransen nabij de top van de bloemstengel. De kleur is een diep blauw tot paars, lavendel of roze-blauw. De bloemen zijn bilateraal symmetrisch en zeer aantrekkelijk voor bestuivers.

Bladkleur

Het blad is glanzend groen, lancetvormig en, zoals de naam al aangeeft, scherp gezaagd (*serrulate*) aan de randen. Het is een delicate, groenblijvende vaste plant.

Bloeiperiode

De bloei vindt plaats in de late lente en de zomermaanden. In de tuinbouw loopt de bloei meestal van juni tot augustus, en kan lang aanhouden als uitgebloeide bloemen regelmatig worden verwijderd.

Standplaats

P. serrulatus geeft de voorkeur aan een standplaats in de volle zon tot halfschaduw. De grond moet vochtig maar vooral goed doorlatend zijn; hoewel de soort enigszins bestand is tegen vochtige habitats, is stilstaand wintervocht schadelijk. Het gedijt goed in bosranden, open plekken en langs de kust.

Herkomst

Deze soort is inheems in het westen van Noord-Amerika, met name in de Pacific Northwest. Het komt voor in de kust- en berggebieden van Brits-Columbia, Washington en Oregon, van zeeniveau tot ongeveer 1800 meter hoogte. Het is een van de weinige *Penstemon* soorten die ten westen van het Cascadegebergte voorkomt.

Soort gewas

Het is een bossige, kruidachtige vaste plant (*herbaceous perennial*) met een licht verhoutende basis. Het wordt vaak beschouwd als een groenblijvende soort.

Vermeerderingswijze

P. serrulatus kan worden vermeerderd door zaad, stekken of in de lente door deling van grotere pollen. Stekken gebeurt meestal met topstekken zonder bloemen in de vroege tot midden zomer. Zaaïen kan soms winterkou (*cold stratification*) vereisen voor een succesvolle kieming.

Klimaatzone

De plant is over het algemeen goed winterhard, vaak aangeduid met USDA zones 4 tot 8, wat wijst op een tolerantie voor koude winters. Echter, zoals bij veel *Penstemon* soorten, is de combinatie van kou en natte grond in de winter het grootste risico.

Insecten

P. serrulatus is een uitstekende insectenplant en trekt met zijn buisvormige bloemen een breed scala aan bestuivers aan, waaronder bijen, vlinders en kolibries. Door zijn natuurlijke herkomst in Noord-Amerika is het een belangrijke nectarbron voor inheemse fauna. Er zijn geen significante plaagproblemen specifiek voor deze soort bekend, maar *Penstemon* kan gevoelig zijn voor slakken en bladluizen.

Bronvermelding

https://www.wildflower.org/plants/result.php?id_plant=PESE5

<https://garden.sivworks.nl/nl/Plants/Penstemon%20serrulatus.html>

https://www.picturethisai.com/nl/wiki/Penstemon_serrulatus.html

<https://sevenoaksnativenursery.com/product/penstemon-serrulatus/>

<https://www.tuinadvies.nl/plantengids/2036/penstemon>

<https://groei.nl/tuin/tuinonderhoud/zaaien/hoe-stek-ik-penstemon>

<https://shop.groei.nl/62821/zaden/65200/penstemon-serrulatus>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Penstemon</i> (vijfde, harige meeldraad); <i>serrulatus</i> (fijn gezaagd, verwijzend naar de bladrand)
Taxonomie	<i>Rijk:</i> Plantae, <i>Familie:</i> Plantaginaceae, <i>Geslacht:</i> <i>Penstemon</i> , <i>Soort:</i> <i>P. serrulatus</i>
Synoniemen	<i>Penstemon diffusus</i> , Cascade Penstemon, Coast Penstemon
Variëteiten en cultivars	Weinig bekende cultivars, meestal in botanische vorm
Familie	Plantaginaceae (Weegbreefamilie)
Hoogte	40 tot 75 centimeter (gemiddeld 50 cm)
Bloemkleur	Diep blauw tot paars, lavendel, of roze-blauw
Bladkleur	Glanzend groen
Bloeiperiode	Juni tot augustus (late lente tot zomer)
Standplaats	Volle zon tot halfschaduw; vochtige maar zeer goed gedraineerde grond
Herkomst	Westkust Noord-Amerika (Brits-Columbia, Washington, Oregon)
Soort gewas	Bossige, kruidachtige, groenblijvende vaste plant (<i>perennial herb</i>)
Vermeerderingswijze	Zaad, deling, zachte of halfrijpe stekken
Klimaatzone	Goed winterhard (USDA Zone 4-8), vermijd wintervocht
Insecten	Trekt bijen, vlinders en kolibries aan (uitstekende insectenplant)